

Súd: Najvyšší správny súd SR  
Spisová značka: 7Sžsk/24/2018  
Identifikačné číslo spisu: 8017200191  
Dátum vydania rozhodnutia: 23. februára 2022  
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:8017200191.4

## ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej /sudca spravodajca/ a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobkyne T. Y. J. rod. B., trvale bytom U., X. XXXX/X, zastúpenej Advokátskou kanceláriou ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Dobšinského 12, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 31. januára 2017 číslo: 24040-2/2017-BA a o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 4Sa/8/2017-55 zo dňa 9. novembra 2017, takto

### **r o z h o d o l :**

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 4Sa/8/2017-55 zo dňa 9. novembra 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d Ľ a š i e k o n a n i e .

### **O d ō v o d n e n i e**

#### **I.**

Konanie pred krajským súdom

1.Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd alebo správny súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 4Sa/8/2017-55 zo dňa 9. novembra 2017 podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c/ a d/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 31. januára 2017 č. 24040-2/2017-BA a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyni priznal právo na úplnú náhradu trov konania.

2.Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že z obsahu administratívneho spisu žalovanej krajský súd zistil, že žalovaná preskúmaným rozhodnutím zo dňa 31. 01.2017 číslo: 24040-2/2017-BA ako príslušný odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z. alebo zákon o sociálnom poistení“) odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné zo dňa 02. novembra 2016 číslo: 700-116/2016, (rozhodnutie pobočky) zamietla a rozhodnutie pobočky potvrdila. Sociálna poisťovňa, pobočka Humenné ako prvostupňový orgán rozhodnutím zo dňa 02.11.2016 podľa § 178 ods. 1 písm. a/ prvý bod zákona o sociálnom poistení rozhodla tak, že žalobkyni ako samostatne

zárobkovo činnej osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. septembra 2006, a zaniklo dňa 30. júna 2008.

3.Z obsahu administratívneho spisu krajský súd ďalej zistil, že Prešovský samosprávny kraj, odbor zdravotníctva, dňa 22.októbra 2002, rozhodnutím č.j.: 1/2002/01702/116 (právoplatné dňa 24.októbra 2002), povolil žalobkyni poskytovať zdravotnú starostlivosť v neštátnom zdravotníckom zariadení - ambulancii, v odbore: neurológia. Činnosť neštátneho zdravotníckeho zariadenia začala dňom nasledujúcim po dni právoplatnosti uvedeného rozhodnutia, t. j.25. októbra 2002. Toto rozhodnutie bolo následne nahradené rozhodnutím Prešovského samosprávneho kraja zo dňa 29.októbra 2004, rozhodnutím č. j. 6753/2004/OZ-JUR, ktorým bolo žalobkyni povolené poskytovať zdravotnú starostlivosť v neštátnom zdravotníckom zariadení - ambulancii, v odbore: neurológia. Žalobkyni bola Slovenskou lekárskou komorou dňa 25. apríla 2006 vydaná licencia číslo: L1A/PO/1028/06 na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov, v odbore neurológia. Rozhodnutím č.: 4795/2006/ODDZ-JUR dňa 01. augusta 2006, Prešovský samosprávny kraj žalobkyni ku dňu 30. september 2006 zrušil rozhodnutie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení - ambulancii, v odbore: neurológia. Žalobkyňa dňa 03. októbra 2006 predložila Sociálnej poisťovni, pobočka Michalovce, Registračný list fyzickej osoby - odhlášku z povinného nemocenského poistenia a z povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnej osoby, s dňom zániku týchto poistení 30. septembra 2006.

4. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovým správny rozhodnutím preskúmal v intenciách zákona č. 461/2003 Z. z. citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 5 písm. c/, § 3 písm. a/, § 14 ods. 1 písm. b/, § 15 ods. 1 písm. b/, § 21 ods. 1, § 138 ods.10, § 209 ods. 1 až 4, uvedeného zákona v platnom znení, postupom podľa právnej úpravy ustanovenej v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru o dôvodnosti žaloby.

5.Krajský súd poukázom na to, že z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobnými námietkami je nesprávne právne posúdenie veci, postup správneho orgánu, keď žalobkyni nebolo oznámené začatie konania, nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovanej pre nedostatok dôvodov a neurčitosť výroku resp. chýbajúce zákonné náležitosti výroku preskúmaného rozhodnutia žalovanej aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, konštatoval, že žalovaná sa v odôvodnení svojho rozhodnutia náležitým spôsobom nevysporiadala s odvolacou námietkou žalobkyne proti rozhodnutiu pobočky Humenné, v ktorom žalobkyňa poukázala, že licencia L1A je dokladom o odbornej spôsobilosti, nie povolením, na základe ktorého je možné dosahovať zdaniteľný príjem ako SZČO. Licencia L1A neobsahuje údaje, z ktorými legislatíva spája povolenie na výkon SZČO, pretože neobsahuje také údaje ako je obchodné meno, identifikačné číslo, miesto podnikania a pod.. Dohoda o poskytovaní údajov z registra Slovenskej lekárskej komory uzatvorená medzi Sociálnou poisťovňou a Slovenskou lekárskou komorou je dohoda uzatvorená podľa § 51 Občianskeho zákonníka ako nepomenovaná zmluva a ide o zmluvu súkromného charakteru, nie verejného charakteru. Podľa názoru správneho súdu samotná existencia licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov v odbore neurológia, je len podkladom pre výkon odbornej činnosti.

6. Podľa názoru správneho súdu žalovaná nedostatočným spôsobom odôvodnila skutočnosť, že žalobkyňa je podľa jej názoru v zmysle § 5 písm. c/ zákona považovaná za samostatne zárobkovo činnú osobu v období od 30. septembra 2006 do 30. júna 2008 s poukázom, že rozhodnutím č.: 4795/2006/ODDZ-JUR zo dňa 01. augusta 2006, Prešovský samosprávny kraj žalobkyni ku dňu 30. september 2006 zrušil rozhodnutie, ktorým povolil žalobkyni poskytovať zdravotnú starostlivosť v neštátnom zdravotníckom zariadení - ambulancii, v odbore: neurológia. Správny súd sa stotožnil s námietkou žalobkyne, že na zaradenie fyzickej osoby do pozície SZČO na účely povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia nepostačuje iba prekročenie, resp. neprekročenie zákonom stanovenej hranice príjmu, ale je nevyhnutné, aby boli súčasne splnené aj ďalšie podmienky, a to najmä podmienka, že v rozhodnom čase musí existovať aj samotné oprávnenie na dosahovanie príjmu z podnikania alebo príjmu z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa zákona o dani z príjmov a zároveň subjekt musí byť registrovaný aj na príslušnom daňovom úrade na

dosahovanie takýchto príjmov. Žalobkyňa v období od 30.09.2006 do 30. júna 2008 nedisponovala samostatným oprávnením na dosahovanie príjmu z podnikania alebo z príjmu z inej samostatne zárobkovej činnosti, nebola ani registrovaná na príslušnom daňovom úrade. Pozícia žalobkyne ako SZČO vo vzťahu k Sociálnej poisťovni, pobočka Humenné bola ukončená ku dňu 30.09.2006 odhláškou z povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO spolu s doložením príslušných dokladov preukazujúcich ukončenie podnikania a rovnako aj zrušením rozhodnutia Prešovského samosprávneho kraja o povolení poskytovať zdravotnú starostlivosť v neštátnom zdravotníckom zariadení žalobkyňi ku dňu 30.09.2006, s poukazom na skutočnosť, že od 01.10.2006 žalobkyňa riadne a včas odvádzala odvody sociálneho poistenia ako zamestnanec obchodnej spoločnosti VITAL PLUS, s.r.o. Snina.

7.Vo vzťahu k námietke žalobkyne, že pobočka ako prvostupňový správny orgán žalobkyňi neoznámila začatie nedávkového konania, správny súd dal do pozornosti, že síce žiadne ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení neukladá sociálnej poisťovni takýto procesný úkon vykonať, avšak podľa názoru súdu v zmysle § 195 ods. 1 zákona tak pobočka môže konať iba za predpokladu, že má dostatok podkladov na presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Správny súd mal za to, že oznámenie úmyslu začať nedávkové konanie z vlastného podnetu pobočky by na rýchlosť a efektívnosť jej konania nemal vplyv. Práve naopak, pobočka by sa v rámci konania mohla vyrovnáť s námietkami účastníka administratívneho konania, čím by sa v mnohých prípadoch predišlo odvolaciemu konaniu. Súčasťou odôvodnenia rozhodnutia je rekapitulácia vyjadrení účastníka konania a zaoberania sa všetkými dôkazmi, či už v jeho prospech alebo v neprospech účastníka konania, čo v tomto prípade spôsobuje nezákonnosť tohto rozhodnutia.

8.Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 209 ods.1 až 4 zákona o sociálnom poistení správny súd vyslovil názor, že rozhodnutie pobočky žalovanej nezodpovedá ustanoveniu § 209 ods. 3 zákona, pretože v ňom absentuje uvedenie ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo. Pobočka v úvodnej časti rozhodnutia uviedla ustanovenie § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona, ktorý však upravuje vecnú príslušnosť pobočky. Podľa názoru správneho súdu vo výroku rozhodnutia malo byť uvedené ustanovenie príslušného právneho predpisu, podľa ktorého pobočka dospela k záveru, že žalobca spĺňa status samostatne zárobkovo činnnej osoby. Žalovaná ako odvolací orgán toto pochybenie týkajúce sa neurčitosti výroku pobočky prehliadla, dôsledne sa nezaoberala odvolacími námietkami uvedenými žalobkyňou v odvolaní proti rozhodnutiu pobočky, ktoré sú identické so žalobnými námietkami. V tejto súvislosti správny súd poukázal na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 10Sžso/31/2014. Ďalej správny súd konštatoval, že ani z odôvodnenia rozhodnutia žalovanej nemožno zistiť, na základe ktorých ustanovení zákona o sociálnom poistení v spojení s ustanoveniami zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov žalovaná dospela k záveru, že žalobkyňi zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2008 ako samostatne zárobkovo činnnej osobe, poukazom na to, že je neprípustné, aby žalovaná dopĺňala chýbajúce odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vo vyjadrení k žalobe, nakoľko žalobca s poukazom na článok 2 ods. 2 Ústavy SR má právo na doručenie takého rozhodnutia, ktoré bude jasne, presvedčivo odôvodnené tak, aby bolo zrozumiteľné jemu ako účastníkovi konania, ako aj, že úlohou súdu pri preskúvaní rozhodnutí správnych orgánov nie je nahrádzať ich činnosť pri zisťovaní skutkového stavu, ani dopĺňať, resp. nahrádzať odôvodnenia rozhodnutí správnych orgánov, prípadne poskytovať výklad ich rozhodnutí. Správny súd preskúvané rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 1 písm. c./d./ SSP.

9.O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP, tak, že úspešnej žalobkyňi voči žalovanej priznal ich úplnú náhradu, s tým že o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

## II.

Kasačná sťažnosť žalovanej

10.Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. V dôvodoch kasačnej sťažnosti namietala, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia

veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP. Navrhovala, aby pôvodne najvyšší súd rozsudok Krajského súdu č. k. 4Sa/8/2017-55 zo dňa 9. novembra 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11.V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalovaná vyslovila svoj nesúhlas s právnym posúdením veci zo strany krajského súdu. Trvala na tom, že žalobkyni nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30.9.2006, ale dňa 30.6.2008. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, v znení účinnom do 31.12.2010, žalovaná uviedla, že pre posúdenie právneho postavenia fyzickej osoby ako samostatne zárobkovo činnnej osoby, na účely sociálneho poistenia s účinnosťou do 31.12.2010 nie je právne významné, či dotknutá osoba samostatne zárobkovú činnosť skutočne vykonáva, právne významná je len tá skutočnosť, že dotknutá fyzická osoba disponuje oprávnením, ktoré jej zakladá status samostatne zárobkovo činnnej osoby. V danej súvislosti poukázala na právny názor najvyššieho súdu vyslovený v rozsudku sp. zn. 1Sžso 16/2016 z 27.6.2017. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 3 ods.4, písm. a/ až e/ v spojení s § 10 ods.1 zákona č. 578/2004 Z.z. žalovaná uviedla, že uvedený zákon ustanovuje, že na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe je potrebná jedine licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, nevyžaduje sa ďalšie povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia. Zdôraznila, že vychádzajúc z ustanovení zákona č. 578/2004 Z.z. je držiteľ licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe vydaný podľa § 68 ods.1, písm. a/ ( licencia L1A) oprávnený priamo na základe predmetnej licencie vykonávať zdravotnícke povolanie a poskytovať zdravotnú starostlivosť. Poukazom na to, že ust. § 5 zákona o sociálnom poistení prešlo po 31.12.2010 výraznou legislatívnou zmenou, žalovaná uviedla, že s účinnosťou od 1.1. 2011 do 30.6.2014 nadobúda fyzická osoba postavenie SZČO na účely sociálneho poistenia v prípade že dovŕšila 18 rokov veku a je registrovaná podľa osobitného predpisu ( podľa zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov, resp. zákona č. 563/2009 Z.z. o správne daní - daňový poriadok) v súvislosti so zárobkovou činnosťou podľa § 3 ods.1 písm. b/, ods.2,3. Z dôvodu teda, že registrácia podľa osobitného predpisu (zákon č. 595/2003 Z.z. v súvislosti so zárobkovou činnosťou bola rozhodujúca pre nadobudnutie statusu SZČO až v období od 1. januára 2011 do 30. júna 2014 ( § 5 v spojení s § 293cu zákona o sociálnom poistení), žalovaná nesúhlasila s názorom správneho súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku, že jednou z podmienok pre založenie statusu SZČO na účely sociálneho poistenia v prejednávacom prípade bola existencia registrácie na príslušnom daňovom úrade. Žalovaná ďalej tvrdila, že žalobkyni nezaniklo povinné poistenie dňa 30.9.2006, ale trvalo aj po tomto dni aj vzhľadom na skutočnosť, že v rozhodujúcom období ( roky 2005 a 2006) dosiahla príjem podľa § 6 ods.1,2 zákona č. 595/2003 Z.z. relevantný pre vznik resp. trvanie povinného sociálneho poistenia. Zdôrazniac, že žalobkyňa nebola povinná na výkon zdravotníckeho povolania v spoločnosti VITAL PLUS, s.r.o., mať ako zamestnanec od 1.10.2006 licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, žalovaná uviedla, že táto skutočnosť v zmysle zákona o sociálnom poistení nevyklučuje súbeh poistení, teda nadobudnutie právneho postavenia zamestnanca nemá za následok zánik povinného sociálneho poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby. Poukazom na to, že povinné sociálne poistenie vzniká resp. zaniká len z dôvodov taxatívne ustanovených v § 21 zákona o sociálnom poistení žalovaná tiež zdôraznila, že vychádzajúc z právnej úpravy zákona o sociálnom poistení vznik resp. zánik sociálneho poistenia nezávisí od podania registračného listu fyzickej osoby - prihláška, odhláška, ktorá má len deklaratívny charakter. V danej súvislosti žalovaná opäť poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžso 16/2016. Žalovaná opätovne zdôraznila, že právnou skutočnosťou, ktorej dôsledkom bol zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne dňa 30.6.2008 bolo nedosiahnutie zákonom o sociálnom poistení ustanovenej hranice príjmu za rozhodujúce obdobie ( rok 2007). Záverom žalovaná nesúhlasila ani s argumentáciou krajského súdu vyslovenou v napadnutom rozsudku, že výrok prvostupňového rozhodnutia ani jeho odôvodnenie nespĺňa zákonné náležitosti, keďže neobsahuje ustanovenia právnych predpisov, na základe ktorých bolo vo veci rozhodnuté. Žalovaná trvala na tom, že rozhodnutia Sociálnej poisťovne vydané v oboch stupňoch spĺňajú zákonné náležitosti ust. § 209 zákona o sociálnom poistení poukazom na to, že rozhodnutie orgánu prvého stupňa je potrebné považovať spolu s rozhodnutím odvolacieho orgánu za jeden celok, v ktorej súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžso 57/2013.

### III.

Vyjadrenie žalobkyne ku kasačnej sťažnosti žalovanej

12. Žalobkyňa nevyužila svoje právo a ku kasačnej sťažnosti žalovanej sa nevyjadřila.

#### IV.

Konanie pred kasačným súdom

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

14. Podľa ust. § 101e ods. 1,2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021. Výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal v rozsahu námietok žalovanej bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky [www.nssud.sk](http://www.nssud.sk) (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 S.s.p.) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je dôvodná.

16. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4Sa/8/2017-55 zo dňa 9. novembra 2017, ktorým krajský súd podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c/, d/ SSP zrušil rozhodnutie žalovanej č. 24040-2/2017-BA zo dňa 31. 01. 2017 a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

17. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej - Sociálna poisťovňa ústredie, zo dňa 31. 01. 2017 číslo: 24040-2/2017-BA, ktorým žalovaná podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Humenné zo dňa 02. novembra 2016 číslo: 700-116/2016. Sociálna poisťovňa, pobočka Humenné ako prvostupňový orgán rozhodnutím zo dňa 02.11.2016 podľa § 178 ods. 1 písm. a/ prvý bod zákona o sociálnom poistení rozhodla tak, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činné osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. septembra 2006, a zaniklo dňa 30. júna 2008.

18. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. S.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

19. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril

administratívny spis žalovaného správneho orgánu, z ktorých dôvodov ich ďalej neopakuje a na ne len poukazuje.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

20.Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

21.Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

22.Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

23.Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

24.Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovanej a právnej úpravy zákona o sociálnom poistení kasačný súd zistil, že medzi účastníkmi ostalo predovšetkým sporné, či žalobkyni ako samostatne zárobkovo činné osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. septembra 2006, ale zaniklo až dňa 30. júna 2008. Kasačný súd túto spornú otázku považoval za zásadnú, a preto predovšetkým na ňu zamerl svoju pozornosť.

25.Kasačný súd v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu postupom v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, v súlade s právnou úpravou zákona č. 461/2003 Z. z., dospel k inému právnemu záveru ako súd správny a to z nasledovných dôvodov.

26.Otázkou postavenia (statusu) lekára ako samostatne zárobkovo činné osoby v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. z dôvodu, že bol držiteľom licencie L1A sa zaoberal a dal na ňu odpoveď Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku č.k. 1Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020. Ústavná sťažnosť proti uvedenému rozsudku najvyššieho súdu bola odmietnutá Ústavným súdom Slovenskej republiky uznesením č.k. IV.ÚS 610/2021-22 zo dňa 30.11.2021.

27.Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku č.k. 1Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020 k otázke statusu samostatne zárobkovo činné osoby na základe oprávnenia na vykonávanie činností v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom do 31.12.2010 citujúc § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení platnom do 31.12.2010, § 3 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z., § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z., § 4 zákona č. 578/2004 Z.z., § 10 ods. 1,2 zákona č. 578/2004 Z.

z., § 68 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z., konštatoval: „.....,Zákonodarca už v ustanovení § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. rozlišuje u lekárov medzi výkonom zdravotníckeho povolania na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia alebo povolenia vydaného podľa osobitného predpisu [písm. b)] a na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe [ písm. c)].

Jednou z podmienok na vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (napr. ambulancie) právnickej osobe, napr. spoločnosti s ručením obmedzeným [§ 12 ods. 3 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z.] je, že právnická osoba má určeného odborného zástupcu s licenciou na výkon činnosti odborného zástupcu [§ 68 ods. 1 písm. c)], teda s tzv. licenciou LIC.

Jednou z podmienok na vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (napr. ambulancie) fyzickej osobe [§ 12 ods. 3 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z.] je licencia L1B, t. j. licencia na výkon zdravotníckeho povolania [§ 68 ods. 1 písm. b)].

Pojem „povolenie“, uvedený v § 4 písm. a) bod 1. a § 11 zákona č. 578/2004 Z. z. je potrebné vykladať v kontexte s ustanovením § 3 ods. 4 písm. b) tohto zákona, teda tak, že pod povolením sa rozumie povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (ambulancie) zdravotnej starostlivosti, ústavnej zdravotnej starostlivosti).

Povolenie príslušný orgán vydá fyzickej osobe, ak má licenciu na výkon zdravotníckeho povolania, tzv. licencia L1B [§ 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z.] a právnickej osobe, ak má určeného odborného zástupcu s licenciou na výkon činnosti odborného zástupcu v tom povolaní, v ktorom má poskytovateľ prevažne poskytovať zdravotnú starostlivosť - tzv. licenciu LIC [§ 12 ods. 3 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z.]

Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, vydaná podľa § 68 ods. 1 písm. a) zákona č. 578/2004 Z. z. (ďalej aj „licencia L1A“) nie je podmienkou na vydanie povolenia podľa § 12 zákona č. 578/2004 Z. z. Ide o licenciu, ktorá nie je žiadnym spôsobom viazaná na povinnosť držby licencie L1B alebo LIC, súčasne však držba licencie L1A nevyklučuje, aby lekár bol držiteľom aj licencií L1B a LIC.

Veľký senát sa stotožňuje s názorom, že licencia L1A oprávňuje lekára vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste, a že lekár - držiteľ licencie L1A je oprávnený bez ďalšieho povolenia alebo súhlasu akéhokoľvek orgánu poskytovať zdravotnú starostlivosť. Iba na jeho vôli je ponechané, či uvedenú licenciu bude aj využívať, a teda, či bude uzatvárať dohody/zmluvy o výkone zdravotnej starostlivosti s inými prevádzkovateľmi zdravotníckych zariadení, a vybrať si, v ktorom zdravotníckom zariadení, resp. inom mieste (napr. v byte chorého, v inom prirodzenom sociálnom prostredí osoby, ktorá vyžaduje poskytovanie zdravotnej starostlivosti) bude zdravotnú starostlivosť poskytovať. V prípade poskytovania zdravotnej starostlivosti na základe licencie L1A ide o tzv. „návštevnú službu“. Samotná skutočnosť, že prevádzkovateľ zdravotníckeho zariadenia, s ktorým lekár - držiteľ licencie L1A uzatvára dohodu/zmluvu, je povinný spĺňať podmienky ustanovené zákonom, medzi ktoré patrí aj vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia s oprávnením na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe lekára - držiteľa licencie L1A nijako nesúvisí.

Povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia sa viaže výlučne na osobu prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia. Zánikom povolenia neprestane lekár, ktorý je držiteľom licencie L1A, spĺňať podmienky pre vydanie tohto druhu licencie. Splnenie predpokladov pre vydanie licencie L1A lekárom nie je naviazané na vydanie povolenia prevádzkovateľa zdravotníckeho zariadenia. Skutočnosť, že lekár-držiteľ licencie L1A uzatvára súkromné zmluvy/dohody s prevádzkovateľom zariadenia, ktorý má vydané povolenie, nemožno chápať ako podmienku oprávnenia na výkon zdravotníckej praxe. Podmienky na výkon samostatnej zdravotníckej praxe musí lekár splniť na to, aby mu licencia L1A bola vydaná (pred vydaním licencie L1A). Zmluvu/dohodu s prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia uzatvára následne, po tom, čo spĺňa podmienky na výkon zdravotníckej praxe, teda po vydaní licencie L1A.

Veľký senát sa stotožňuje s názorom senátu 9S, že pod pojmom oprávnenie na vykonávanie činností v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení platnom do 31.12.2010 je potrebné rozumieť povolenie, súhlas s vykonávaním určitej činnosti, ktoré vydáva Slovenská lekárska komora po tom, čo zistí, že lekár spĺňa odborné a iné zákonom ustanovené predpoklady na vykonávanie samostatnej zdravotníckej praxe. Skutočnosť, že lekár na základe tohto povolenia, súhlasu s výkonom činnosti (licencie L1A) môže uzatvárať dohody/zmluvy, od ktorých závisí, kde takúto činnosť bude

vykonávať, na existenciu povolania udeleného lekárskou komorou, vplyv nemá. Po splnení zákonných podmienok je iba na vôli držiteľa oprávnenia, akým spôsobom a kde bude výkon činnosti realizovať, pričom zo strany verejnej moci u držiteľa licencie L1A žiadny ďalší úkon (napr. povolenie vykonávať činnosť u konkrétneho poskytovateľa, registráciu a pod.) nie je potrebný.

Licenciu L1A nepotrebuje lekár v pracovnom pomere u poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Na výkon povolania lekára v pracovnom pomere Slovenska lekárska komora vydáva licenciu L1B.

Ak sa lekár rozhodne poskytovať zdravotnú starostlivosť ako fyzická osoba - podnikateľ vo svojom mene a na svoj účet vo vlastnom zdravotníckom zariadení [§ 4 písm. a) bod. 1 zákona č. 578/2004 Z. z.], v takom prípade je licencia L1B predpokladom na vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (napr. ambulancie), ktoré vydáva ministerstvo alebo samosprávny kraj. Licencia L1B teda sama o sebe nie je oprávnením na vykonávanie činnosti, ktoré predpokladá ustanovenie § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. v znení platnom do 31.12.2010 - takým oprávnením sa stáva len v spojení s povolením lekára - fyzickej osoby na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (ambulancie).

Pokiaľ si lekár na účely poskytovania zdravotnej starostlivosti založí spoločnosť s ručením obmedzeným, v takom prípade licencia L1C - licencia na výkon činnosti odborného zástupcu zdravotníckym pracovníkom v povolani lekárov, vydaná podľa § 68 ods. 1 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z., je predpokladom na vydanie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia touto právnickou osobou.

Je iba na vôli lekára, či popri žiadosti o vydanie licencie L1B, požiadá aj o vydanie licencie L1A, a či sa rozhodne využiť obe licencie a poskytovať zdravotnú starostlivosť základe oboch licencií. Držba licencie L1B ani vstup jej držiteľa do pracovného pomeru s prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia však nemá žiaden vplyv na právo držiteľa licencie L1A naďalej vykonávať samostatnú zdravotnícku prax.

Licencie môže Lekárska komora dočasne pozastaviť alebo zrušiť z dôvodov a v rozsahu podľa § 73 a § 74 zákona č. 578/2004 Z. z.

Veľký senát sa z vyššie uvedených dôvodov stotožnil s názorom senátu 9S, že v prípade držiteľov licencií L1A je naplnená formálna aj materiálna stránka oprávnenia na výkon činnosti, pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od vôle držiteľa licencie, ktorá by mu bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste. Skutočnosť, že držiteľ licencie L1A uvedenú licenciu nevyužíva, neznamená reálnu nemožnosť jej využívania. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z., by musela existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. nekonaní držiteľa oprávnenia.

Vzhľadom na uvedené držiteľ licencie L1A má postavenie (status) samostatne zárobkovo činnnej osoby v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z.

Z uvedených dôvodov Veľký senát v konaní vedenom pod sp. zn. 1Vs/3/2019 dospel k záveru, že je potrebné sa odchýliť od záveru Veľkého senátu vo veci sp. zn. 1S/1/2019. Na prvú otázku, teda „či licencia L1A vydaná lekárovi na výkon samostatnej zdravotníckej praxe podľa § 10 ods. 2 zákona č. 548/2004 Z. z. má alebo nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z.“, uvádza nasledovnú odpoveď:

Licenciu L1A (na výkon samostatnej zdravotníckej praxe) ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z., na základe ktorého je lekár - držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely zákona o sociálnom poistení.

Vykonávanie zdravotníckeho povolania v pracovnoprávnom vzťahu lekárom, ktorý je držiteľom licencie L1B a ktorý je súčasne stále držiteľom licencie L1A, nie je prekážkou možnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť aj na základe licencie L1A, a teda nie je dôvodom, aby držiteľ licencie L1A nebol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z.“



28. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku č.k. 1Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020 k otázke zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia z titulu oprávnenia na vykonávanie činností v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení platnom do 31.12.2010, citujúc § 14 ods. 1 písm. b/, § 21 ods. 1,3, § 227 ods.2, písm. a/, § 228 ods.1,2,3,7, § 233 ods.6 zákona č. 461/2003 Z. z., konštatoval: .....“Status samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej aj „SZČO“) na základe licencie L1A nie je bez ďalšieho dôvodom vzniku, resp. trvania povinného poistenia SZČO, je však predpokladom vzniku, alebo trvania takého poistenia.

V tejto súvislosti považuje Veľký senát za potrebné zdôrazniť, že ten istý lekár môže byť povinne poistený ako SZČO podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z., či už na základe licencie L1A alebo/aj ako fyzická osoba-držiteľ licencie L1B na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia; súčasne môže byť povinne poistený aj ako zamestnanec, prípadne aj ako iná SZČO uvedená v § 5 písm. a), b), d) až f) zákona č. 461/2003 Z. z.

Osobitný spôsob vzniku, resp. zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia (ďalej aj „povinné poistenie“) samostatne zárobkovo činnnej osoby upravuje ustanovenie § 21 ods. 2 až 4 zákon č. 461/2003 Z. z.

Trvanie a zánik poistenia lekára, ktorý je držiteľom licencie L1A, odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinný mať oprávnenie podľa osobitného predpisu (licenciu L1B), osobitne upravuje ustanovenie § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z.

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z., účinnom od 01.01.2008 do 31.12.2008, povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).

Držiteľovi licencie L1A v zmysle citovaného ustanovenia povinné poistenie môže zaniknúť z troch dôvodov. Prvým dôvodom je príjem v rozhodnom období nižší ako predpokladá ustanovenie § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Druhým dôvodom je zánik licencie L1A, kedy povinné poistenie zanikne dňom zániku tejto licencie.

Na zánik povinného poistenia držiteľa licencie L1A z tretieho dôvodu, teda z dôvodu vzniku pracovného pomeru sa vzťahuje ustanovenie § 21 ods. 4 písm. b), časť vety za spojovníkom „a“. To znamená, že z dôvodu vzniku pracovného pomeru u poskytovateľa zdravotníckeho zariadenia, v ktorom lekár musí mať licenciu L1B, môže povinné poistenie lekára ako SZČO z titulu držby licencie L1A zaniknúť iba vtedy, ak držiteľ licencie L1A splní svoju povinnosť podľa § 227 ods. 2 písm. a) a § 228 ods. 3 a 7 v spojení s § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. a pobočke Sociálnej poisťovne predloží vyhlásenie, že odo dňa vzniku pracovného pomeru nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c), teda že od uvedeného dňa nevykonáva činnosť na základe licencie L1A (t.j. samostatnú zdravotnícku prax).

Keďže zákon č. 461/2003 Z. z. výslovne vyžaduje podanie „vyhlásenia“ podľa § 21 ods. 4 písm. b), za splnenie tejto povinnosti nemožno považovať podanie Registračného listu - odhlášky, z obsahu ktorého náležitosti vyhlásenia nevyplývajú.

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie držiteľa licencie L1A teda môže zaniknúť tromi spôsobmi:

- podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. dňom 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (ďalej len „príjem z podnikania“) nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9 tohto zákona, alebo

- podľa § 21 ods. 4, časti vety pred písmenom „a“ zákona č. 461/2003 Z. z. v znení platnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 vždy dňom zániku licencie, alebo

- odo dňa vzniku pracovného pomeru s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, v ktorom na výkon činnosti je povinný mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak (v súlade s § 227 ods. 2 písm. a) a § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 21 ods. 4, časti vety za písmenom „a“ tohto zákona) taký lekár predložil pobočke Sociálnej poisťovne vyhlásenie, že od vzniku pracovného pomeru nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c) tohto zákona.“

29. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení č.k. IV.ÚS 610/2021-22 zo dňa 30.11.2021, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť proti uvedenému rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020, konštatoval: ..... „Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok nie je možné považovať za zjavne neodôvodnený ani za arbitrárny, teda taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch nemajúcich oporu v zákone, resp. popierajúcich podstatu, zmysel a účel v predmetnom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu zo strany všeobecného súdu je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z ústavnoprávneho hľadiska preto nie je dôvod na spochybnenie záverov napadnutého rozsudku, pretože sú dostatočne zdôvodnené, aj keď s takým zdôvodnením sťažovateľ nesúhlasí a využíva dostupnú inštančnú možnosť tieto závery vo svoj prospech „prebiť“, nie však na podklade využiteľnom pre ústavnú sťažnosť. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je teda ústavne udržateľný.

Ústavný súd opätovne pripomína, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon zveril najvyššiemu súdu (bod 22 odôvodnenia tohto rozhodnutia), a preto ak všeobecné súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno v takomto postupe vidieť porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže zaujatie stanovísk k výkladu zákonov a iných než ústavných predpisov je vo výlučnej kompetencii najvyššieho súdu (m. m. IV. ÚS 426/2018).

Tu je potrebné osobitne zdôrazniť, že zjednocovanie rozhodovania senátov najvyššieho súdu je (aj) vecou veľkého senátu príslušného kolégia tohto súdu. Po takom vyriešení určitej právnej otázky je určite z hľadiska právnej istoty nežiaduce, ak sa judikatúrny stav opätovne zmení bez zmeny pre rozhodovanie podstatného právneho predpisu. Zároveň však platí, že pokiaľ zákonodarca s postupom zmeny právneho názoru veľkého senátu o tej istej otázke následným rozhodnutím veľkého senátu v inom zložení výslovne počíta, ide o „poistku omylu“ a vyšší stupeň zjednocovacieho procesu na účel aplikáčnej optimalizácie (k tomu pozri body 17, 19, 21 a 23 tohto odôvodnenia). Novo rozhodujúci sudcovia najvyššieho súdu nemôžu v predmetnej situácii svoj odlišný právny názor ignorovať a, naopak, postupujú ex officio, pričom taký ich zákonne súladný postup nemôže byť z hľadiska práva na súdnu ochranu neúspešnej strany v konaní v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy úspešne napadnutý ako ústavne nekonformný.

Sťažovateľom avizované (ako možné) neustále preklápanie riešenia dotknutej právnej otázky postupne sa líšiacimi rozhodnutiami veľkého senátu kolégia v inom zložení je eliminované mechanizmom prijímania stanoviska podľa § 21 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd teda v okolnostiach tejto veci dospel k záveru, že argumentácii sťažovateľa chýba ústavnoprávny rozmer, keď vo svojej ústavnej sťažnosti v zásade len polemizuje s právnymi závermi najvyššieho súdu a stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov. Sťažovateľom uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia najvyššieho súdu, ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

Uvedené je dostačujúce na to, aby ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.“

30. Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je pre súdy záväzné.

31. Vychádzajúc z uvedeného a skutkových zistení, ktoré v danej veci potvrdili, že žalobkyňa aj po vydaní rozhodnutia č.: 4795/2006/ODDZ-JUR dňa 01. augusta 2006, Prešovského samosprávneho kraja, ktorým žalobkyni ku dňu 30. september 2006 zrušil rozhodnutie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení - ambulancii, v odbore: neurológia, bola naďalej držiteľkou licencie číslo: L1A/PO/1028/06 vydanou Slovenskou lekárskou komorou dňa 25. apríla 2006 na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolání lekár, v odbore neurológia a za predchádzajúce obdobie vykazovala príjem, Sociálna poisťovňa v oboch stupňoch rozhodla v súlade so zákonom č. 461/2003Z.z., keď rozhodla tak, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činné osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. septembra 2006, a zaniklo dňa 30. júna 2008, keďže v intenciách vyššie uvedeného názoru veľkého senátu Najvyššieho

súdu SR v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR žalobkyňa ako držiteľka licencie L1A mala postavenie (status) samostatne zárobkovo činnnej osoby v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v platnom znení.

32. Vzhľadom na uvedené vyššie kasačný súd námietky žalovanej uvedené v kasačnej sťažnosti, ktorými namietala nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom v zmysle § 440 ods. 1, písm. g/ SSP, vyhodnotil ako dôvodné, keďže tieto námietky spochybnili vecnú a právnu správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z uvedených dôvodov kasačný súd podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. g/ SSP rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

33. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, ustáliť zásadné otázky nastolené v konaní, vzťahujúce sa na prejednávanú vec, v ich intenciách posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu, súc neviazaný žalobnými dôvodmi a vo veci opätovne rozhodnúť. Svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne krajský súd opätovne o nároku na náhradu trov konania vrátane o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

34. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 ( § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

#### **Poučenie :**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.